

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/43/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720204065
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6720204065.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, vo veci starostlivosti o maloletého: Q. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, maloleté dieťa zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny D., dieťa rodičov matky: V. M. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. A. XXX/X, XXX XX F., t. č. bytom M. XX, XXX XX F., a otca: Q. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/X, XXX XX F., o návrhu matky na vydanie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č.k. 18P/28/2020-152, zo dňa 24.09.2020, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v I. a II. výroku potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„I. Súd n a r i a ě u j e toto neodkladné opatrenie:

Otcovi maloletého Q. V., nar. XX.XX.XXXX s a z a k a z u j e styk so synom Q. V., nar. XX.XX.XXXX.

II. Súd u k l a ě a m a t k e maloletého povinnosť podať na Okresný súd Zvolen návrh na úpravu ev. zákaz styku otca s maloletým do 30 dní od doručenia tohto uznesenia.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a - m i e t a .“

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že návrh je čiastočne dôvodný. Čo sa týka návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zverenia maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, v tejto časti návrh nie je dôvodný, keďže maloletý je zverený do jej osobnej starostlivosti, a to rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/182/2019 - 39 zo dňa 08.10.2019, právoplatný dňa 25.10.2019. Súd vyhovel návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zákazu styku otca s maloletým dieťaťom. Súd mal preukázané, že otec maloletého dieťaťa je obvinený zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Zo znaleckého posudku vyhotoveného v trestnom konaní vyplýva, že u otca bola zistená prítomnosť duševnej poruchy, resp. choroby v užšom zmysle slova, t.j. psychózy - paranoidnej schizofrénie, pričom uvedená porucha sa u neho vyvíjala už dlhodobejšie. Z podaného posudku taktiež vyplýva, že jeho pobyt na slobode je z psychiatrického hľadiska nebezpečný pre spoločnosť a v tejto súvislosti znalec navrhol, aby sa podrobil psychiatrickému ochrannému liečeniu ústavnou formou, nakoľko nepredpokladá, že by ambulantná liečba splnila účel, nakoľko otcovi chýba náhľad na ochorenie a z toho vyplýva nespôlupráca v rámci ambulantnej liečby. Znalec ďalej konštatoval, že u otca v afektívne napätých situáciách možno očakávať neadekvátne správanie, objavuje sa impulzivita, afektívna odbrzdenosť. Obdobný stav otca popísala matka pri odovzdávaní syna na jeseň 2019, čo malo negatívny dopad na psychický stav dieťaťa. U otca sa zvyšuje pravdepodobnosť agresívneho konania v emocionálne napätých situáciách. Ochorenie má plíživý, menej nápadný charakter s postupne stupňujúcou paranoidou a následne poruchy správania boli zamerané najmä voči najbližšej rodine, manželke a synovi. Jeho

správanie spôsobovalo fyzické, ale najmä psychické príkorie. Pri neliečení duševného ochorenia a nespolupráci zo strany pacienta pri liečbe, je možná recidíva páchania trestnej činnosti. Zdravotný stav otca vyžaduje psychiatrickú starostlivosť a liečbu, ktorú by mal dodržiavať pravdepodobne doživotne. Súd v konaní nemal preukázané, že otec maloletého je pod pravidelným dohľadom a kontrolou lekárov, a že potrebnú liečbu dodržiava. S poukazom na psychický stav otca okresný súd mal za to, že bola preukázaná potreba dočasnej ochrany práv maloletého dieťaťa. Okresný súd sledoval predovšetkým zabránenie bezprostredného ohrozenia zdravého vývoja maloletého s možnými trvalými následkami v budúcnosti. Zároveň okresný súd uložil matke maloletého dieťaťa povinnosť v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia podať návrh vo veci samej týkajúcej sa úpravy, eventuálne zákazu styku otca s maloletým, pričom dokazovanie týkajúce sa vzťahu otca s maloletým dieťaťom a jeho vplyvu na psychický vývin maloletého a jeho duševné zdravie, bude uskutočnené v konaní vo veci samej.

3. Proti rozhodnutiu sa odvolal otec. Uznesenie okresného súdu žiadal zmeniť tak, že návrh matky na zákaz styku zamietne a uznesenie v druhom výroku zruší. Uviedol, že predmetné trestné konanie nie je k dnešnému dňu právoplatne ukončené, nachádza sa v štádiu prípravného konania a otec sa v predmetnom trestnom konaní aktívne bráni. Z uvedeného dôvodu je potrebné rešpektovať zásadu prezumpcie neviny. Poukázal na to, že maloletý je „komplikované“ dieťa, je ťažko zvládateľný (napr. chodí a bezdôvodne púšťa vodu z vodovodu, splachuje toaletu, často nerešpektuje matku, túto napríklad kope pri prezliekaní, je mimoriadne problematické tohto donútiť dodržiavať istý režim čo sa spánku, či stravovania týka a pod.). Uvedené samo o sebe stimulovalo nervozitu a na psychickej pohode nepridávalo. Ďalej poukázal na to, že otcovi sa kladie za vinu osem čiastkových útokov za obdobie 8 rokov, no predovšetkým bežné konflikty, či výmeny názorov medzi manželmi, čo je bežné aj iných dlhotrvajúcich vzťahoch bez toho, aby mali akýkoľvek úmysel tomu druhému ublížiť, či už po fyzickej alebo psychickej stránke. Namietal, že sa mu nikdy v predmetnom trestnom konaní ani len náznakom, nekládlo za vinu, že by neprimerane zasahoval do telesnej, či psychickej integrity maloletého. Otec má maloletého Q. nesmierne rád, je na neho mimoriadne emočne naviazaný a maloletému by teda nikdy nemohol akokoľvek ublížiť. Otec znáša mimoriadne obtiažne zákaz styku s maloletým. Otec maloletého má síce pochybnosti o správnosti záverov znaleckého posudku, no tieto plne rešpektuje a dobrovoľne sa podrobuje psychiatrickej liečbe a navštevuje psychiatrickú ambulanciu V. Q. A. a pravidelne užíva naordinované lieky. Otec sa po psychickej stránke necíti byť chorý, ale plne rešpektuje závery prijaté súdnym znalcom. Nestotožňuje sa však s tvrdením, že by mohol byť nebezpečný pre svoje okolie a v konečnom dôsledku pre maloletého. Navrhovateľkou vypracovaný návrh dohody upravujúci styk otca s maloletým synom otec rešpektoval spolu s matkou a bez výnimky dodržiavali až do doby kým sa matka neoboznámila s obsahom znaleckého posudku, od ktorého okamihu táto opätovne otcovi neumožňuje akýkoľvek styk s jeho synom. Poukázal na to, že od 27.11.2018 až do súčasnosti nevznikla medzi otcom a matkou maloletého dieťaťa jediná konfliktná situácia. Otec nijakým spôsobom neohrozoval teda svoju bývalú manželku po dobu takmer dvoch rokov, ale ani žiadne iné osoby, s ktorými prichádzal do kontaktu. Aj maloletý prechováva vrúcny vzťah k svojmu otcovi. Matka maloletého dieťaťa si spomenula „až“ na jednu „rozhodujúcu“ skutočnosť, odôvodňujúcu neodkladný zákaz styku otca s maloletým, ku ktorej malo dôjsť za obdobie ostatných dvoch rokov. Okresný súd sa záujmom maloletého zaoberal len formalisticky, bez bližšieho skúmania skutočného záujmu maloletého syna. Namietal, že okresný súd vydal neodkladné opatrenie s totožným obsahom vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu. Rozhodnutie považuje za nepreskúmateľné a arbitrárne. Pri rozhodovaní súd aplikoval ust. § 2 ods. 1, 2 CMP, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 2, § 325 ods. 2 písm. d) CSP a § 360 ods. 1 CMP.

4. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario) uznesenie okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správne v napadnutom I. a II. výroku.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne, pričom sa odvolací súd stotožňuje so závermi prvoinštančného súdu vysloveného v odôvodnení, ktoré sú konkrétne, zrozumiteľné, pričom okresný súd zdôraznil účel a zmysel neodkladného opatrenia. Okresný súd vo svojom rozhodnutí podrobne uviedol skutkové zistenia, z ktorých pri rozhodovaní o neodkladnom

opatrení vychádzal a uviedol rozhodujúce skutočnosti, ktoré sú pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení rozhodujúce.

7. Okresný súd dospel k správne mu záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia je v záujme maloletého dieťaťa, keď mal jednoznačne osvedčené, že u otca bola zistená prítomnosť vážnej duševnej poruchy, psychózy - paranoidnej schizofrénie, ktorá porucha sa u otca vyvíjala dlhšiu dobu. Neodkladné opatrenie jednoznačne sleduje predovšetkým zabránenie bezprostredného ohrozenia zdravia vývoja maloletého s možnými trvalými následkami v budúcnosti, tak ako na to správne poukázal okresný súd a odvolací súd sa s jeho úsudkom v plnom rozsahu stotožňuje. Aj keď v odvolacom konaní otec preukázal lekáorskými správami, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi, že sa podrobuje psychiatrickej liečbe (ambulantnou formou), naďalej však ako vyplýva zo samotného odvolania, uvedenú chorobu si otec nepripúšťa, ale napriek tomu rešpektuje závery znaleckého posudku a podrobuje sa liečbe. Základným problémom, ktorý tvorí jadro predmetného sporu, je teda zdravotný stav otca maloletého dieťaťa, kde znalkyňa konštatovala, že u otca v afektívne napätých situáciách možno očakávať neadekvátne správanie, impulzivitu, afektívnu odbrzdenosť. Uvedenú situáciu v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla aj matka s tým, že ku nej došlo pri odovzdávaní syna na jeseň v roku 2019, čo malo negatívny dopad na maloleté dieťa. U otca sa zvyšuje pravdepodobnosť agresívneho konania v emocionálne vypätých situáciách, čo možno očakávať, že ku nim dôjde, nakoľko sám otec v odvolaní uviedol, že u maloletého sa jedná o „komplikované dieťa“.

8. Vzhľadom na to, že okresný súd mal osvedčené, že otec trpí vážnymi zdravotnými problémami, ktoré si podľa názoru znalcov vyžadujú podrobenie sa psychiatrickému ochrannému liečeniu ústavnou formou, sú nateraz jednoznačne preukázané podmienky pre to, aby boli obmedzené práva otca na stretávanie sa s maloletým v podobe zákazu styku, pretože je potrebné okamžite poskytnúť ochranu maloletému dieťaťu navrhovaným spôsobom.

9. Okresný súd pri vyhovení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia správne posúdil, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradý a za aktuálnej situácie bude lepšie zabezpečený vyhovením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, a teda zákazom styku otca s maloletým, vzhľadom na duševné ochorenie otca. Odvolací súd nespochybňuje pozitívny vzťah otca k maloletému dieťaťu, ako ani jeho záujem o stretávanie sa so synom, avšak v tomto štádiu konania sa skutočne javí stabilita duševného, telesného, ako aj citového vývinu, aby maloleté dieťa nebolo vystavované zážitkom, ktoré môžu mať negatívny vplyv na jeho citový a duševný vývin do budúcnosti. Pokiaľ otec namietal, že matka si spomenula „až“ na jednu „rozhodujúcu“ skutočnosť, odôvodňujúcu neodkladný zákaz styku otca s maloletým, uvedená námietka nie je dôvodná a rozhodujúcou skutočnosťou pre vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, bola tá skutočnosť (okolnosť), že otec maloletého dieťaťa trpí vážnymi psychickými problémami a následné poruchy správania sa otca boli zamerané voči najbližšej rodine, manželke a synovi, ktoré správanie spôsobovalo fyzické, ale najmä psychické príkorie. Nie je teda ani rozhodujúce, či v súčasnosti dochádza, poprípade nedochádza k fyzickým, či verbálnym konfliktom, ale rozhodujúce sú skutočnosti uvedené v znaleckom posudku, ktorého závery doposiaľ neboli vyvrátené.

10. Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolacou námietkou otca ohľadne tej skutočnosti, že okresný súd napadnutým uznesením vydal neodkladné opatrenie s totožným obsahom vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu. Právna úprava nevyklučuje totožnosť výrokov rozhodnutia vo veci samej a v rozhodnutí o nariadení neodkladného opatrenia, a to aj pre prípad úpravy styku, eventuálne zákazu styku rodiča s maloletým dieťaťom. Rozhodnutie okresného súdu o neodkladnom opatrení bolo preto potvrdené ako vecne správne, pričom konečná úprava styku bude predmetom konania vo veci samej. Predmetné neodkladné opatrenie má dočasný charakter a vzhľadom na výrok II. bude nasledovať konanie vo veci samej, kde bude vykonané riadne dokazovanie vo vzťahu k splneniu podmienok pre obmedzenie rodičovských práv otca.

11. Z obsahu spisu síce odvolací súd nezistil konkrétne závažné konanie otca voči maloletému, avšak odvolací súd zdôrazňuje, že nemôže brať na ľahkú váhu tvrdenia matky v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj samotný znalecký posudok ohľadom vážneho zdravotného stavu otca. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. ESLP vo veci Z. proti N.) vyplýva, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa

okolností konkrétneho prípadu prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na vnútroštátnych súdoch, ktoré sú v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými stranami.

12. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).